

Besluit van 29 oktober 2015, nr. 2015001850, tot aanwijzing van onroerende zaken ter onteigening in de gemeente Nieuwegein krachtens artikel 72a van de onteigeningswet (onteigening voor de aanleg van de 3e Kolk Prinses Beatrixsluis en verbreding van het Lekkanaal, tussen de Schalkwijksche Wetering en de rivier de Lek, met bijkomende werken)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Ingevolge artikel 72a, eerste lid, van de onteigeningswet kan onteigening plaatsvinden onder meer voor de aanleg en verbetering van wegen, bruggen, spoorwegwerken en kanalen, alsmede daarop rustende zakelijke rechten. Daaronder wordt mede begrepen werken ter uitvoering van een tracébesluit als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Tracéwet.

Het verzoek tot aanwijzing ter onteigening

De Minister van Infrastructuur en Milieu (hierna: verzoeker) heeft Ons bij brief van 19 februari 2015, kenmerk RWS-2015/399, verzocht om ten name van de Staat over te gaan tot het aanwijzen ter onteigening van de onroerende zaken in de gemeente Nieuwegein.

De onteigening wordt verzocht om de aanleg mogelijk te maken van de 3e Kolk Prinses Beatrixsluis en verbreding van het Lekkanaal, tussen de Schalkwijksche Wetering (km. 44.40) en de rivier de Lek (km. 46.40) met bijkomende werken, in de gemeente Nieuwegein.

Planologische grondslag

De onroerende zaken waarop het verzoek betrekking heeft, liggen in de gemeente Nieuwegein. Het plan van het werk is in overeenstemming met het tracébesluit 3e Kolk Prinses Beatrixsluis, dat bij uitspraak van 11 maart 2015 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State onder zaaknummer 201408579/1/R6 onherroepelijk is geworden.

Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Overeenkomstig artikel 63, tweede lid, van de onteigeningswet en artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hebben het ontwerp koninklijk besluit en de in artikel 63 van de onteigeningswet bedoelde stukken vanaf 2 april 2015 tot en met 13 mei 2015 in de gemeente Nieuwegein en bij Rijkswaterstaat Corporate Dienst te Utrecht ter inzage gelegen.

Overeenkomstig artikel 3:12 van de Awb heeft Onze Minister van Infrastructuur en Milieu (Onze Minister) van het ontwerp koninklijk besluit en van de terinzagelegging van de onteigeningsstukken openbaar kennis gegeven in de weekkrant De Molenkruier en in de Staatscourant van 1 april 2015, nr. 8834.

Verder heeft Onze Minister het ontwerp koninklijk besluit overeenkomstig artikel 3:13 van de Awb, voorafgaand aan de terinzagelegging toegezonden aan belanghebbenden, waaronder de verzoeker. Daarbij zijn de belanghebbenden gewezen op de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren te brengen en op de mogelijkheid over de zienswijzen te worden gehoord.

Overwegingen

Noodzaak en urgentie

Het Lekkanaal verbindt het Amsterdam-Rijnkanaal met de rivier de Lek. Dit kanaal is een belangrijke schakel in de vaarroute tussen Amsterdam/Noord-Nederland en Rotterdam/Antwerpen. De Prinses Beatrixsluis bevindt zich in het Lekkanaal, zo'n 1.000 meter voordat dit aansluit op de rivier de Lek. Het is het enige sluiscomplex op de kortste vaarroute tussen Amsterdam en Rotterdam.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van maart 2012 is voor de binnenvaart op de hoofdver-

bindingsassen een ambitie geformuleerd voor het realiseren van betrouwbare reistijden. Aan deze ambitie is een wachttijd criterium gekoppeld voor de gemiddelde wachttijd van maximaal 30 minuten in de drukste maand van het jaar, bij sluizen op de hoofdvaarwegen. De verwachte groei van het scheepvaartverkeer zorgt ervoor dat, afhankelijk van het groeiscenario, in de periode 2010 – 2020 de gemiddelde wachttijden bij de Prinses Beatrixsluis het wachttijd criterium overschrijden. Indien er geen maatregelen getroffen worden, lopen de wachttijden na 2020 bovendien sterk op. Daarbij neemt het risico op aanvaringen rond de sluis toe door een groeiend aantal wachtende schepen in de beperkte ruimte in de voorhavens. De capaciteit van de Prinses Beatrixsluis vormt hierdoor in de toekomst een knelpunt voor een vlotte en veilige verkeersafwikkeling.

De realisatie van de 3e kolk zorgt ervoor dat meer schepen de sluis kunnen passeren en dit leidt tot een wachttijdreductie tot het in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vastgelegde ambitieniveau. Daarnaast kunnen door de realisatie van de 3e kolk grotere schepen met meer vracht de sluis passeren, hetgeen eveneens leidt tot wachttijd reductie en een vlotte en veilige afwikkeling van het scheepvaartverkeer.

Ten noorden van het sluizencomplex wordt ter hoogte van de Schalkwijksche Wetering aangesloten op het ontwerp voor de noordelijke verbreding van het Lekkanaal.

De planuitwerking voor deze verbreding ten noorden van de Schalkwijksche Wetering is in een apart traject opgenomen. Hiervoor hoeven in deze procedure geen gronden ter onteigening te worden aangewezen.

Om de werken en werkzaamheden tijdig te kunnen realiseren wenst de Staat de eigendom te verkrijgen, vrij van lasten en rechten, van de onroerende zaken die in het onteigeningsplan zijn begrepen.

De verzoeker heeft met de eigenaren overleg gevoerd om deze onroerende zaken minnelijk in eigendom te verkrijgen. Dit overleg heeft voornamelijk niet tot overeenstemming geleid. Omdat het ten tijde van het verzoek naar het oordeel van de verzoeker niet aannemelijk was dat het overleg op afzienbare termijn tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden, heeft de Staat een verzoek ingediend tot aanwijzing ter onteigening van deze onroerende zaken, om de tijdige verwezenlijking van het plan van het werk zeker te stellen.

Uit de Ons bij het verzoek overgelegde zakelijke beschrijving blijkt dat de aanbesteding van het werk in het najaar van 2014 is gestart. Na de aanbestedingsprocedure wordt gestart met het gefaseerde uitvoeringsplan, dat in 2020 zal zijn afgerond. De 3^e sluiskolk zal in de 4^e fase gerealiseerd worden. In de laatste fase wordt onder meer de bestaande dijk en de tijdelijke verbindingsweg verwijderd. Daarmee is aannemelijk dat zal worden voldaan aan de door Ons voor de aanvang van de werken en werkzaamheden gehanteerde termijn van ten hoogste vijf jaar na de datum van dit aanwijzingsbesluit.

Zienswijzen

Binnen de termijn dat het ontwerp koninklijk besluit ter inzage heeft gelegen, is daarover een zienswijze naar voren gebracht door:

Familie van Kouwen, erven van wijlen Hendrikus Wilhelmus Nicolaas van Kouwen en wijlen Dina Adriana Maria van Kats eigenaar van de onroerende zaken met de grondplannummers 3, 4, en 6 verder te noemen: reclamanten.

Overeenkomstig artikel 63, vierde lid, van de onteigeningswet heeft Onze Minister reclamanten in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in een op 21 mei 2015 te Utrecht gehouden hoorzitting. Reclamanten hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt.

Reclamanten brengen in de zienswijze het volgende naar voren.

1. Reclamanten betogen dat grondplannummer 3 ten onrechte volledig wordt geclaimd voor het project aanleg 3e Kolk Prinses Beatrixsluis. Ongeveer voor de helft wordt deze grond gebruikt voor doeleinden die niets te maken hebben met het project. Zo is er een maatregelvlak gesitueerd om een door een commissie geadviseerde museale bunker te kunnen huisvesten. Deze bunker is de kazemat Vreeswijk Oost die door reclamanten wordt beheerd. De kazemat wordt onder niet correcte voorwendselen als zogenaamd object trouvé in het landschap geworpen met als reden om geen geschiedvervalsing te laten plaatsvinden. Omdat de kazemat in het ontwerp tot object trouvé is verworden, en dus geen deel meer uitmaakt van het kunstwerk 3e Kolk Beatrixsluis, constateren reclamanten dat er hier oneigenlijk extra grond geclaimd wordt.
2. In het Ontwerp Tracébesluit was slechts een deel van grondplannummer 3 ingetekend. Ongeveer zo'n 2.000 m² viel buiten het project. Zonder enige verklaring is in het Tracébesluit ineens wel

gehele onroerende zaak opgenomen. Reclamanten vragen zich af waarvoor de gehele onroerende zaak nodig is.

3. De grondplannummers 3 en 6 worden gebruikt om een zogenaamde kwelsloot aan te leggen. Reclamanten betogen dat het in het kader van optimale veiligheid van de dijken (de nieuwe Lekkanaaldijk en de oude Lekdijk) niet wenselijk is om een sloot zo dicht bij de dijken te situeren. In theorie moet je kwellen juist dempen met klei. Het versneld afvoeren van kwelwater bevordert juist de kwellen en daarmee samenhangend de verzwakking van de dijken. Reclamanten vinden het onverantwoord dat de gronden ter onteigening worden aangewezen om deze te gaan gebruiken voor een kwelsloot waarmee een onveilige situatie wordt gecreëerd.
4. Het minnelijke overleg met verzoeker verloopt niet optimaal. Reclamanten missen een goed en open overleg. Reclamanten missen een goede onderbouwde uitleg. Reclamanten zouden graag als goede burens van verzoeker nader tot elkaar komen en zij betreuren het dat de vele besluiten steeds door verschillende personen worden genomen.

De zienswijze van reclamanten geeft Ons aanleiding tot de volgende overwegingen.

Ad 1, 2 en 3,

Voor zover de zienswijze handelt over de noodzaak van de aan te leggen werken en de keuze tussen bestaande alternatieven, overwegen Wij dat zij in hoofdzaak planologisch van aard is en dientengevolge in de procedure op grond van de Tracéwet aan bod dient te komen. Het tracébesluit en de wijze waarop dat tot stand is gekomen staat Ons in de onderhavige administratieve onteigeningsprocedure niet ter beoordeling. Reclamanten hebben deze aspecten in hun beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen het tracébesluit 3e Kolk Prinses Beatrixsluis aan de orde gesteld. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft dit beroep bij einduitspraak van 11 maart 2015, in zaak nr. 201408579/1/R6 ongegrond verklaard.

Ad 4

Met betrekking tot het gevoerde minnelijk overleg overwegen Wij in het algemeen dat artikel 17 van de onteigeningswet bepaalt dat de onteigenende partij dat wat onteigend moet worden eerst bij minnelijke overeenkomst in eigendom probeert te verkrijgen. Deze bepaling heeft betrekking op de gerechtelijke onteigeningsprocedure. Het minnelijk overleg in de daaraan voorafgaande administratieve onteigeningsprocedure is echter een van de vereisten waaraan door Ons wordt getoetst bij de beoordeling van de noodzaak tot onteigening. Omdat onteigening een uiterste middel is, zijn Wij van oordeel dat hiervan pas gebruik mag worden gemaakt als het minnelijk overleg voor het begin van de administratieve onteigeningsprocedure niet of niet in de gewenste vorm tot overeenstemming heeft geleid. Aan deze eis is naar Ons oordeel in het kader van onteigeningen op de voet van de titels II en IIIa van de onteigeningswet in beginsel voldaan indien vóór de terinzagelegging van de onteigeningsstukken tijdig een begin met het minnelijk overleg is gemaakt. Dit overleg dient tot een redelijk punt te worden voortgezet alvorens, na gebleken noodzaak daartoe, met de administratieve onteigeningsprocedure wordt begonnen. Daarbij moet het gaan om een concreet en serieus minnelijk overleg. Uitgangspunt daarbij is dat ten tijde van de terinzagelegging van de onteigeningsstukken al een formeel bod is gedaan en genoegzaam is vast komen te staan, dat dit overleg voorlopig niet tot eigendomsoverdracht zal leiden. Het voorgaande in aanmerking nemend overwegen Wij dat Ons uit de overgelegde stukken en verstrekte informatie het volgende is gebleken.

Het gestelde onder ad 4 is door reclamanten in de hoorzitting toegelicht en partijen hebben hierover van gedachten gewisseld. Reclamanten hebben verduidelijkt dat dit zienswijze onderdeel met name betrekking heeft op de in hun ogen gebrekkige informatievoorziening inzake de planologische besluitvorming en de technische uitvoering van het plan van het werk. Verzoeker heeft kenbaar gemaakt dat de bewoners onder andere zijn geïnformeerd door middel van informatieavonden. Reclamanten hadden graag gezien dat ze eerder bij besluitvorming waren betrokken en net als de stakeholders, persoonlijk mee willen denken over het ontwerp en de inrichting van het gebied. Verzoeker heeft toegezegd dat hij als daar behoefte aan is, door de dijkenexpert van het ingeschaalde ingenieursbureau de berekeningen aan reclamanten zal laten toelichten en reclamanten in een persoonlijk gesprek meer achtergrondinformatie geven over de gemaakte keuzes.

Verder is Ons uit de overgelegde stukken en verstrekte informatie gebleken dat verzoeker vanaf begin 2014 heeft getracht om de onroerende zaken van reclamanten die nodig zijn ter uitvoering van het tracébesluit minnelijk te verwerven. Hiertoe heeft verzoeker op van 25 september 2014 een aanbod uitgebracht. Partijen hebben zowel voorafgaand aan dit bod en in de periode tussen het aanbod en het verzoek regelmatig overleg gevoerd. Partijen hebben hierover echter ten tijde van het onteigeningsverzoek geen overeenstemming kunnen bereiken. Het boven gestelde in aanmerking nemend zijn Wij van oordeel dat de verzoeker voorafgaand aan de start van de administratieve onteigeningsprocedure voldoende pogingen heeft ondernomen om met reclamanten tot overeenstemming te komen. Naar

Ons oordeel was het ten tijde van het onteigeningsverzoek aannemelijk dat het minnelijk overleg voorlopig niet tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden, in verband waarmee mocht worden overgegaan tot de start van de administratieve onteigeningsprocedure. Daarbij tekenen Wij aan dat Ons uit de overgelegde stukken is Ons gebleken dat het overleg over de verwerving van de onroerende zaken na de start van de onderhavige procedure is voortgezet. Verzoeker heeft bij brief van 12 maart 2015 nogmaals een aanbod aan reclamanten uitgebracht. Partijen hebben op 18 juni 2015 mondeling overeenstemming bereikt over de hoogte van de schadeloosstelling. Over de aanvullende voorwaarden zal nog nader overleg tussen partijen plaats vinden. Wij merken op dat het overleg met reclamanten wordt voortgezet. Dit overleg, dan wel het overleg dat op grond van artikel 17 van de onteigeningswet aan de gerechtelijke procedure vooraf moet gaan, kan alsnog tot een voor partijen aanvaardbare oplossing leiden.

Gelet op het vorenstaande geeft de zienswijze van reclamanten Ons geen aanleiding om het verzoek tot aanwijzing ter onteigening geheel of gedeeltelijk af te wijzen.

Overige overwegingen

Uit de bij het verzoek overgelegde stukken blijkt, dat de in het onteigeningsplan begrepen onroerende zaken bij de uitvoering van het overgelegde plan van het werk niet kunnen worden gemist.

Ons is niet gebleken van feiten en omstandigheden die overigens de toewijzing van het verzoek in de weg staan. Het moet in het belang van een vlotte en veilige doorstroming van het scheepvaartverkeer noodzakelijk worden geacht dat de Staat de vrije eigendom van de door Ons ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken verkrijgt.

Wij zullen, gelet op het hierboven gestelde, het verzoek van de Minister van Infrastructuur en Milieu tot het nemen van een besluit krachtens artikel 72a van de onteigeningswet toewijzen.

BESLISSING

Gelet op de onteigeningswet,

op de voordracht van Onze Minister van Infrastructuur en Milieu van 17 augustus 2015, nr. RWS-2015/32291, Rijkswaterstaat Corporate Dienst;

gelezen het verzoek van de Minister van Infrastructuur en Milieu bij brief van 19 februari 2015, kenmerk RWS-2015/399;

de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, advies van 7 oktober 2015, no.W14.15.0262/IV;

gezien het nader rapport van Onze Minister van Infrastructuur en Milieu 16 oktober 2015, nr. RWS-2015/44139, Rijkswaterstaat Corporate Dienst;

Hebben Wij goedgevonden en verstaan:

Voor de aanleg van de 3e Kolk Prinses Beatrixsluis en verbreding van het Lekkanaal, tussen de Schalkwijksche Wetering (km. 44.40) en de rivier de Lek (km. 46.40), met bijkomende werken, in de gemeente Nieuwegein, ten name van de Staat ter onteigening aan te wijzen de onroerende zaken in de gemeente Nieuwegein aangeduid op de grondtekening die ingevolge artikel 63 van de onteigeningswet in de gemeente Nieuwegein en bij Rijkswaterstaat Corporate Dienst te Utrecht ter inzage heeft gelegen en die is vermeld op de bij dit besluit behorende lijst.

Onze Minister van Infrastructuur en Milieu is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Wassenaar, 29 oktober 2015

Willem-Alexander

*De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus.*

LIJST VAN DE TE ONTEIGENEN ONROERENDE ZAKEN
ONTEIGENINGSPLAN: DERDE KOLK PRINCES BEATRIXSLUIS
VERZOEKENDE INSTANTIE: DE STAAT (I EN M)

Grondplan nr.	Te onteigenen grootte			Van de onroerende zaak, kadastraal bekend, gemeente Vreeswijk Als	Ter grootte van			Sectie en nr.	Ten name van
	ha	a	ca		ha	a	ca		
2	0	29	30	wegen	0	29	30	C 1217	De Hervormde Kerk Vreeswijk, Nieuwegein, zetel: Vreeswijk.
3	1	13	80	wonen (agrarisches) erf – tuin	1	13	80	C 1221	Hendrikus Wilhelmus Nicolaas van Kouwen, gehuwd met Dina Adriana Maria van Kats, Nieuwegein. Zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: N.V. Stedin Netten Utrecht, Rotterdam, zetel: Rotterdam.
4	0	68	50	terrein (teelt-kweek)	0	68	50	C 1219	Dina Adriana Maria van Kats, gehuwd met Hendrikus Wilhelmus Nicolaas van Kouwen, Nieuwegein.
6	0	80	85	terrein (grasland)	0	80	85	C 1239	Dina Adriana Maria van Kats, gehuwd met Hendrikus Wilhelmus Nicolaas van Kouwen, Nieuwegein.
8	0	20	49	terrein (grasland)	4	58	20	C 1222	Cornelis Johannes Goes, gehuwd met Gertruida Henrica Maria van Rijn, Nieuwegein. Zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: N.V. Stedin Netten Utrecht, Rotterdam, zetel: Rotterdam.
24	04	71	25	terrein (grasland)	04	71	25	C 1216	De Staat (Infrastructuur en Milieu), ‘S-Gravenhage, zetel: ‘S-Gravenhage.